

Správa o plnení úloh vyplývajúcich z Aktualizovanej koncepcie väzenstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2020 za rok 2018

Koncepcia väzenstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2020 (ďalej len „koncepcia“) bola ako základný programový dokument, ktorý určuje krátkodobé, strednodobé a dlhodobé priority väzenstva, schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 248 zo dňa 13. apríla 2011 a na základe overenia napĺňania krátkodobých cieľov bola uznesením vlády Slovenskej republiky č. 392 zo dňa 10. júla 2013 aktualizovaná.

Predmetný materiál sa predkladá na rokovanie vlády v súlade s bodom B.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 392 zo dňa 10. júla 2013.

Správa o plnení koncepcie väzenstva bola ostatný raz prerokovaná dňa 14. marca 2018, pričom materiál hodnotil najmä zrevidované dlhodobé ciele s časovým horizontom plnenia v rokoch 2017 až 2020.

Vychádzajúc zo stavu materiálno-technického a personálneho zabezpečenia väzenstva, vybraných oblastí zaobchádzania s väznenými osobami je hodnotenie zamerané na napĺňanie priorít, na ktoré sa Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) v poslednej fáze vymedzeného obdobia koncepcie osobitne zamerali.

I. Priority väzenstva do konca roku 2020

❖ Ubytovacie kapacity

1. Ukončiť prebiehajúce rekonštrukcie ústavov Bratislava a Dubnica nad Váhom.

Ústav Bratislava

Účelom verejnej práce bola komplexná rekonštrukcia celého objektu výkonu väzby, ktorý bol v mimoriadne zlom stavebno-technickom stave (rok uvedenia do prevádzky 1938). Rekonštrukcia štyroch pavilónov objektu pre výkon väzby bola realizovaná postupne a zahŕňala výmenu všetkých rozvodov energií a médií, zateplenie objektu, výmenu všetkých výplní stavebných otvorov a rekonštrukciu signálno-bezpečnostnej techniky.

Realizácia rekonštrukcie ústavu Bratislava bola začatá v marci 2015 a ukončená v zmysle zmluvy o dielo v mesiaci jún 2018 v zmluvne dohodnutom termíne a v požadovanej kvalite.

V mesiaci jún 2018 bolo začaté preberacie a následne kolaudačné konanie stavby. Dňa 19. septembra 2018 bolo vydané stavebným úradom kolaudačné rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21. septembra 2018. Celková kapacita ústavu po ukončení rekonštrukcie je 742 osôb pri dodržaní podlahovej plochy na jednu väznenú osobu 4 m². Celkové náklady investičnej akcie dosiahli sumu 23 715 800,- eur.

Ústav Dubnica nad Váhom

Cieľom rekonštrukcie objektov a signálno-bezpečnostnej techniky v ústave Dubnica nad Váhom bolo odstrániť dlhodobu nepriaznivú technickú stav rekonštruovaných objektov a zároveň rozšíriť objektovú sústavu ústavu.

Stavebné práce prebiehali v oddelenej časti od prevádzkovaného ústavu. Opatrením oddelenia ústavu od stavby bol vytvorený priestor pre skrátenie plánovanej doby výstavby a

zhotoviteľ stavby oznámil ukončenie stavebných prác v mesiaci február 2018. Preberacie konanie bolo ukončené v mesiaci marec 2018, kedy zároveň prebehlo aj kolaudačné konanie. Kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 29. marca 2018. Rekonštrukciou bola navýšená kapacita ústavu o 172 miest, pričom celková kapacita ústavu po ukončení investičnej akcie je 704 miest. Súčasťou investičnej akcie bola rekonštrukcia dlhodobu nevyužívaných objektov ubytovní, rekonštrukcia a rozšírenie časti objektov ubytovní s nepriaznivým technickým stavom, výstavba časti ohradného múru, vybudovanie novej strážnej veže, nového vchodu pre vstupujúce osoby a v neposlednom rade aj rekonštrukcia a modernizácia signálno-bezpečnostnej techniky. Celkové náklady investičnej akcie dosiahli sumu 6 004 765,- eur.

2. Z začať rekonštrukciu objektu č. 1 Okál v ústave Nitra-Chrenová z dôvodu odstránenia havarijného stavu objektu.

Ubytovací objekt „Okál“ slúžil ako ubytovňa odsúdených s kapacitou 84 osôb. Z dôvodu zhoršenia jeho technického stavu a na základe záverov statického posudku bolo rozhodnuté o jeho uzatvorení a príprave jeho komplexnej rekonštrukcie. Po vypracovaní projektovej dokumentácie v roku 2017, bolo v mesiaci september 2017 vydané stavebné povolenie na realizáciu akcie.

Výber uchádzača bol ukončený v júni 2018. Realizácia stavby bola začatá v júli 2018. Pred samotnou realizáciou boli vykonané prípravné práce (oplotenie staveniska, zabezpečenie ochranného pásma a zariadenie staveniska). V rámci realizácie stavby bola vykonaná asanácia objektu „Okál“ nad prvým nadzemným podlažím a v súčasnosti je ukončená hrubá stavba a realizujú sa rozvody inštalácií. Práce postupujú v súlade so schváleným harmonogramom postupu výstavby. Ukončenie realizácie stavby sa predpokladá v súlade so zmluvou o dielo v auguste 2019 s celkovou kapacitou objektu pre 143 odsúdených žien. Cena realizácie v zmysle uzatvorenej zmluvy je 3 062 866,- eur.

3. Ukončiť všetky prípravné práce potrebné k začatiu
 - a) výstavby väzenského zariadenia v Rimavskej Sobote–Sabovej,

Návrh realizácie projektu výstavby väzenského zariadenia Rimavská Sobota – Sabová formou verejno-súkromného partnerstva schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 97 zo dňa 26. februára 2018. Dňa 25. mája 2018 bolo vyhlásené verejné obstarávanie na „Poradenské služby súvisiace s prípravou a realizáciou súťažiteľného PPP projektu Výstavba väzenského zariadenia Rimavská Sobota – Sabová“. Zmluva s úspešným uchádzačom spoločnosťou CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang, advokáti, v. o. s. bola podpísaná dňa 22. októbra 2018. Po podpise zmluvy začala príprava súťažných podkladov verejného obstarávania k zadaniu koncesie. Projekt sa ku koncu roka 2018 nachádzal v etape „Prípravy súťažiteľného PPP projektu“.

V roku 2018 nebolo z dôvodu nedostatku rozpočtových prostriedkov rozhodnuté o začatí nižšie uvedených investičných akcií:

- b) rozšírenie ústavu a výstavba oddielu pre matky s deťmi v ústave Nitra-Chrenová,
- c) rekonštrukcia areálu výkonu trestu otvoreného oddelenia Šváby ústavu Prešov pre výkon trestu odsúdených žien,
- d) prístavba objektu „C“ ústavu Košice-Šaca,
- e) rekonštrukcia objektu č. 19 ústavu Leopoldov,

f) rekonštrukcia objektu Monoblok v ústave Hrnčiarovce nad Parnou.

❖ **Rekonštrukcie a modernizácie technologických zariadení a prevádzkových priestorov**

1. Zrealizovať rekonštrukciu vývarovne pre väznené osoby v ústave Leopoldov.

Cieľom investičnej akcie je zabezpečenie požadovanej kvality pripravovanej stravy pre väznené osoby a vytvorenie vhodného dispozično-prevádzkového riešenia priestorov pre zabezpečenie výrobných a technologických postupov pri príprave stravy v zmysle správnej výrobnnej praxe. Rekonštrukcia stavby bola začatá po výbere zhotoviteľa stavebnej časti a uzavretí zmluvy v júli 2017 so zmluvným termínom ukončenia do 18. augusta 2018.

Práce na predmetnom diele prebiehali v porovnaní so schváleným harmonogramom postupu výstavby s výrazným omeškaním. Zhotoviteľ EUROBUILDING, a. s. Bratislava nespĺnil termín ukončenia stavby v zmysle zmluvy o dielo do 18. augusta 2018. Zbor ako objednávateľ prác opakovane urgoval zhotoviteľa za účelom ukončenia diela a v januári 2019 opäť vyzval zhotoviteľa na ukončenie stavby s uplatnením si zmluvnej pokuty a upozornením, že ak nebude dielo ukončené do 31. marca 2019, objednávateľ odstúpi od zmluvy a uplatní si všetky sankcie a škody z dôvodu neukončenia diela. Následne bolo dňa 14. februára 2019 doručené Generálnemu riaditeľstvu zboru oznámenie zhotoviteľa o odstúpení od zmluvy.

V súčasnosti prebieha príprava procesných krokov k riešeniu vzniknutého stavu tak, aby bolo možné v čo najkratšom čase investičnú akciu ukončiť.

Náklady stavebnej časti stavby v zmysle uzatvorenej zmluvy o dielo sú 1 956 091,- eur a náklady technologickej časti stavby sú 1 303 848,- eur. Celkový náklad stavby vrátane projektovej dokumentácie, autorského dozoru a koordinátora stavby predstavujú 3 292 842,- eur.

V roku 2018 nebolo z dôvodu nedostatku rozpočtových prostriedkov rozhodnuté o začatí nižšie uvedených investičných akcií:

2. rekonštrukcia tepelného hospodárstva v ústavoch Sučany, Prešov–Sabinov a Košice.
3. príprava rekonštrukcie centrálnej spádovej pracovne v ústavoch Leopoldov, Ilava.
4. rozšírenie priestorov na zamestnávanie odsúdených žien v ústave Nitra-Chrenová.

❖ **Informačno-komunikačné technológie**

1. Zabezpečiť budovanie komplexného Informačného systému zboru.

Budovanie komplexného Informačného systému zboru, ktorý je svojou funkcionalitou schopný zabezpečiť všetky požiadavky služobných úradov, vrátane možnosti medzirezortnej elektronickej komunikácie s oprávnenými inštitúciami verejnej a štátnej správy, a to v súlade s aktuálne platnou legislatívou, je zabezpečované v rámci pridelených rozpočtových prostriedkov. Problematika dobudovania komplexného Informačného systému zboru je zároveň riešená aj v rámci Projektu „Optimalizácia procesov riadenia a prevádzky Zboru väzenskej a justičnej stráže“ v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. Zbor vytvoril podmienky na zabezpečenie vývoja, údržby a prevádzky Aplikačného programového vybavenia informačného systému v súlade s uzatvorenými zmluvnými vzťahmi. V súvislosti so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a zákonom č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý ustanovuje minimálne požiadavky na zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti

orgánov verejnej moci, boli zrealizované opatrenia na zvýšenie bezpečnosti Informačných systémov zboru.

❖ **Bezpečnosť**

1. Zrealizovať rekonštrukciu signálno-bezpečnostnej techniky na báze integrovaného bezpečnostného systému v ústavoch Želiezovce a Sučany.

V súvislosti s realizáciou uvedených investičných akcií boli začaté práce na vybudovaní integrovaných bezpečnostných systémov v mesiaci jún 2018. Odhadovaná doba realizácie je 730 kalendárnych dní s predpokladaným termínom ukončenia prác v mesiaci jún 2020.

2. Zabezpečiť dobudovanie elektronického zabezpečenia na báze integrovaného bezpečnostného systému v ústavoch Prešov-Sabinov, Nitra-Chrenová, Banská Bystrica, Košice-Šaca a Ilava.

Dobudovanie elektronického zabezpečenia na báze integrovaného bezpečnostného systému prebieha v rámci projektu „Optimalizácia procesov riadenia a prevádzky Zboru väzenskej a justičnej stráže“ v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, pričom v roku 2018 bola vypracovaná a následne dňa 13. decembra 2018 schválená štúdia uskutočniteľnosti. Ku koncu roka 2018 bola začatá príprava verejného obstarávania projektu.

3. Zabezpečiť obmenu detekčnej techniky na vchody do ústavov na zamedzenie vnášania nepovolených predmetov.

V priebehu roku 2018 bola dodaná detekčná technika do ústavu Bratislava. V ústavoch Želiezovce a Sučany je modernizácia a obmena zastaranej techniky súčasťou investičnej akcie vybudovania Integrovaného bezpečnostného systému. V súvislosti s projektom v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra plánuje zbor v 15 ústavoch inštalovať röntgenové detektory batožín.

4. Zabezpečiť obmenu diaľkových autobusov pre eskorty celoštátneho zvozu.

Obmena diaľkových eskortných autobusov je realizovaná s prihliadnutím na aktuálnu potrebu a v závislosti od pridelenia rozpočtových prostriedkov. Zbor naposledy obstaral dva diaľkové eskortné autobusy v roku 2017. Rozpočet zboru v roku 2018 neumožnil realizovať nákup diaľkových eskortných autobusov aj napriek reálnej potrebe ich obmeny.

5. Na základe schváleného harmonogramu zabezpečiť dokončenie prezbrojenia príslušníkov zboru krátkymi strelnými zbraňami kalibru 9 mm Luger.

V roku 2018 na základe schváleného harmonogramu prezbrojenia krátkymi strelnými zbraňami kalibru 9 mm Luger bola v mesiaci máj zrealizovaná dodávka 798 kusov zbraní Glock 17“ kal. 9 mm Luger s príslušenstvom v celkovej hodnote 357 457,- eur. Na dokončenie prezbrojenia zboru pištoľami kalibru 9 mm Luger je potrebné v roku 2019 obstarat' 1 140 ks pištoľí CZ P 07 kal. 9 mm Luger.

6. Zabezpečiť systém elektronického monitoringu pohybu (polohy) vozidiel a väznených osôb pri vybraných činnostiach mimo uzavretých ústavov.

Plnenie cieľa prebieha v rámci Projektu „Optimalizácia procesov riadenia a prevádzky Zboru väzenskej a justičnej stráže“ v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

7. Zrealizovať rekonštrukciu hlavného vchodu ústavu Hrnčiarovce nad Parnou.

V roku 2018 bolo vydané stavebné povolenie na investičnú akciu „Rekonštrukcia hlavného vchodu ústavu Hrnčiarovce nad Parnou“. Celkové predpokladané náklady na rekonštrukciu podľa projektovej dokumentácie predstavujú sumu 398 352,- eur. V súčasnosti je vyhlásené výberové konanie na zhotoviteľa a po jeho úspešnom ukončení bude začatá samotná rekonštrukcia.

❖ **Špecializované zaobchádzanie**

1. Priestorovo, materiálne a personálne vybudovať oddiel špecializovaného zaobchádzania v ústave Ilava.

Investičná akcia sa v roku 2018 z dôvodu nedostatku rozpočtových prostriedkov nerealizovala.

2. Zabezpečiť zriadenie kompenzačných ciel v ústavoch Banská Bystrica, Banská Bystrica-Kráľová, Hrnčiarovce nad Parnou, Košice, Košice-Šaca, Nitra-Chrenová, Prešov, Ružomberok, Sučany, Želiezovce a Žilina.

Investičná akcia sa v roku 2018 z dôvodu nedostatku rozpočtových prostriedkov nerealizovala.

3. Priestorovo, materiálne a personálne vybudovať výstupné oddiely v ústavoch Banská Bystrica-Kráľová, Košice, Košice-Šaca, Hrnčiarovce nad Parnou, Ilava, Leopoldov, Nitra-Chrenová, Prešov, Sučany a Želiezovce.

V roku 2018 pokračovali rokovania k príprave projektu „Šanca na návrat“ v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Komisia pri Monitorovacom výbore schválila 14. marca 2018 projektový zámer. V mesiaci september bolo zverejnené vyzvanie Operačného programu Ľudské zdroje 2018/4.1.1/02 a od 1. októbra 2018 začala implementácia projektu s dobou realizácie 38 mesiacov. Vybudovanie výstupných oddielov bude realizované v etapách počas priebehu implementácie projektu.

❖ **Ľudské zdroje**

1. S cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť zboru na trhu práce
 - a) iniciovať zmeny v úprave služobného pomeru,

Zbor v priebehu roka 2018 inicioval novelu zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“). Prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky bol v rámci medzirezortného pripomienkového konania predložený návrh zmien týkajúcich sa najmä zatraktívnenia služobného pomeru vo vzťahu k uchádzačom, ako aj k už k etablovaným príslušníkom zboru.

Boli to návrhy predovšetkým v oblasti:

- zrovnoprávnenia podmienok s Policajným zborom pri aplikácii príplatku zdravotníckym pracovníkom a zrovnoprávnení náhrady formou nepeňažného plnenia pri naturálnych náležitostiach (odevného),
- rozšírenia možnosti priznania príspevku na bývanie aj pre príslušníkov v prípravnej štátnej službe po skončení skúšobnej doby,
- vrátenia systému priznávania príplatkov za nerovnomernosť za skutočne odslúžené hodiny počas sviatkov, nocí a víkendov,
- napojenia funkčného platu príslušníka zboru na priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky z dôvodu nedostatočného odstupňovania funkčných plátov v jednotlivých platových triedach,
- zrovnoprávnenia percentuálneho stropu priznania príplatkov za riadenie v porovnaní s inými ozbrojenými bezpečnostnými zbormi.

Zákom č. 6/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (aj zákon č. 73/1998 Z. z.) účinným od 1. februára 2019 bol upravený:

- príplatok zdravotníckym pracovníkom aj pre príslušníkov zboru,
- príspevok na bývanie, ktorý bude možné priznávať všetkým príslušníkom zboru (aj príslušníkom zboru v prípravnej štátnej službe),
- riadiaci príplatok v rovnakom rozsahu možnosti jeho priznania ako v Policajnom zbore.

b) zrealizovať opatrenia nevyžadujúce zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov vychádzajúce z analýzy personálnej práce v zbore,

V roku 2018 sa v nadväznosti na opatrenia prijaté v predchádzajúcom období pokračovalo v nastavenom smere, finalizácii rozpracovaných opatrení a prijímaní nových opatrení, a to najmä:

- elektronizácii registrov,
- manažérskeho vzdelávania nadriadených,
- propagácii zboru.

V rámci spolupráce medzi Akadémiou Policajného zboru v Bratislave a Zborom väzenskej a justičnej stráže sa začal v akademickom roku 2018/2019 realizovať „Kurz vzdelávania manažmentu Zboru väzenskej a justičnej stráže“ celkovo určený pre 160 nadriadených príslušníkov zboru, ktorý je súčasťou vzdelávania v oblasti manažmentu príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zbtorov.

Podstatným nástrojom na zefektívnenie postupov v oblasti personálnej práce je budovanie dobrého mena zboru a pozitívna prezentácia zboru v spoločnosti.

Jedným zo spôsobov prezentácie navonok a zároveň naplňania zámerov v oblasti ľudských zdrojov je účasť na pracovných veľtrhoch. V priebehu roka 2018 bol zbor účastníkom pracovných veľtrhov „Profesia Days“ v Bratislave, Žiline a Košiciach. Hlavným zámerom účasti na týchto podujatiach bolo oslovenie potenciálnych uchádzačov o službu v zbore, najmä pre ústavy Bratislava a Leopoldov, kde pretrvávajú nepriaznivá personálna situácia a postupné obsadenie vládou Slovenskej republiky schválených systemizovaných počtov príslušníkov zboru určených pre pripravovaný Detenčný ústav Hronovce a ústav v Rimavskej Sobote. Návštevníci veľtrhu získali predstavu o práci v zbore, o tom, aké sú požiadavky na uchádzačov a o aktuálnych voľných pracovných pozíciách.

Zbor si v plnom rozsahu z pohľadu spoločenského vývoja uvedomuje priaznivý vývoj na trhu práce, z ktorého ale pre väzenstvo plyní pokles záujmu o službu v zbore. Uvedená problematika bola podrobne analyzovaná a postupne realizované zmeny a riešenia prinášajú prvé výsledky v podobe zlepšenia a určitej stabilizácie početného stavu príslušníkov a zamestnancov zboru. V rámci schváleného konceptu personálnej práce zboru a pridelených prostriedkov z rozpočtu sa zaviedol príspevok na bývanie, valorizovali sa služobné príjmy príslušníkov zboru a platy zamestnancov zboru, skvalitnil sa systém odmeňovania, posilnila sa adresnosť a zásluhovosť v odmeňovaní príslušníkov zboru.

Návrh priorít zboru do roku 2020 vychádza z vládou schválenej koncepcie väzenstva, z reálnych potrieb zboru v priamej súvislosti so zabezpečením účelu výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody a ďalších úloh zboru, Odporúčaní Rec(2006)2 Výboru ministrov Rady Európy členským štátom o Európskych väzenských pravidlách, opatrení k plneniu odporúčaní výboru CPT, na ktorých realizáciu nemá dostatok finančných prostriedkov v limite výdavkov.

Vzhľadom na uvedené dôvody si zbor na zabezpečenie zákonných podmienok výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody a plnenia cieľov koncepcie väzenstva v zostávajúcom období uplatní v rámci návrhu prioritných výdavkových titulov na roky 2020 - 2022 navýšenie rozpočtu zboru a zároveň aktívne hľadá ďalšie možnosti mimorozpočtového financovania potrieb. Ako príklad, okrem vyššie uvedených projektov, uvádzame prípravu a realizáciu dopytovo orientovaných projektov zameraných na zníženie energetickej náročnosti verejných budov (administratívnych budov) v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Zbor podal 18 žiadostí o nenávratný finančný príspevok, z ktorých bolo 17 schválených, pričom neschválená žiadosť bude opätovne podaná pri novej výzve. Realizácie stavebných prác boli v roku 2018 úspešne ukončené v ústave Banská Bystrica-Kráľová a Želiezovce (Školiace stredisko Santovka). V nasledovnom období začnú realizácie stavebných prác v 15 ústavoch zboru a pripravuje sa päť nových žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci 48. výzvy v rámci uvedeného operačného programu.

Ďalej sa zbor zaoberá využitím mechanizmu Energetických služieb s garantovanou úsporou energie (garantovaná energetická služba - GES). V nadväznosti na stále vysokú mieru investičného dlhu väzenstva zbor v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky rieši postupy potrebné k využitiu súkromných investícií na zníženie energetickej náročnosti väzenských objektov, ktoré nie je v súčasnosti možné financovať prostredníctvom štátneho rozpočtu alebo prostredníctvom Operačného programu Kvalita životného prostredia.